

19/03/2020

לכבוד
בנימין נתניהו
ראש הממשלה
ירושלים
שלום רב,

משה כחלון
שר האוצר

אופיר אקוניס
שר העבודה והרווחה

גילה גמליאל
השרה לשוויון חברתי

אלי כהן
שר הכלכלה

הנדון: הפעלת תוכנית חירום כלכלית בשיתוף עם ארגוני החברה האזרחית

אנו החתומים מטה, נציגי ארגונים חברתיים הפועלים שנים רבות, לשמירה על זכויותיהם של אזרחי המדינה ובמיוחד אלו המשתייכים לאוכלוסיות מעוטות הכנסה והזדמנויות, פונים אליך היום בנושא שבנדון.

מצב החירום בו נמצאת היום מדינת ישראל, משפיע בצורה קשה על היכולת הכלכלית של רבים מאזרחי המדינה ובמיוחד אלה שגם בימים כתיקונם מתמודדים עם קשיים לא פשוטים להמשיך ולהתקיים. למרות הצעדים החשובים והנכונים עליהם הוכרז לאחרונה על ידי הממשלה אנו סבורים כי במסגרת השותפות רבת השנים בין הממשלה לחברה האזרחית יש לפעול היום ביתר שאת על מנת להדגיש את אחריותה של המדינה לקביעת המדיניות ותקצובה תוך הפעלת ארגוני החברה האזרחית כגופי ביצוע המחוברים לשטח בצורה עמוקה ויסודית.

יזמות של התנדבות צוות מכל פינה, כי לאזרחים אכפת. מהלכים של תרומה לקהילה ובמיוחד לאוכלוסיות מעוטות הכנסה הולכים ומתגברים, ככל שאנחנו נכנסים עמוק יותר להתמודדות עם המשבר הבריאותי והכלכלי, מהגדולים שידעה מדינת ישראל. המדינה יכולה וצריכה לפעול בשילוב ידיים עם החברה האזרחית, ארגונים וקבוצות קהילתיות ברמה הגאוגרפית, והסוציאלית, המתייחסת לסוגי האוכלוסיות השונים הנמצאים במצוקה גוברת והכוללים בין השאר:

1. **קשישים** – חלוקת הטיפול בין המשרדים, בלי חיבור מאגם לכלל הארגונים המטפלים בהם בימים שבשגרה.
2. **אמהות חד הוריות** – מדובר בקבוצה של כ-250 אלף משפחות. חלקן מתקיימות מקצבאות הבטחת הכנסה ונכות, וחלקן מקצבת מזונות. רובן נשים עובדות, אשר חלק לא מבוטל מהן עומד לאבד או איבדו את מקום עבודתן, הן בשל ההנחיות הממשלתיות, והן פשוט כי אין מי שישמור על ילדיהן.
3. **אנשים עם מוגבלויות** – כאן מדובר באוכלוסייה מורכבת במיוחד אשר יש לבחון מענה רב-משרדי ורב-ארגוני כדי לסייע לה להתמודד כראוי עם המשבר.
4. **לקוחות המחלקות לשירותים חברתיים (לשכות הרווחה)** – המצב במקרה שלהם קשה במיוחד, כיון שהם נדרשים להוצאות גדולות שלא ציפו להם, בשל הסגר שנכפה עליהם. בנוסף, הם מודרים מרוב השירותים והכלים הפיננסיים המאפשרים רכישה של מוצרים מבלי להזדקק ליציאה מהבית.

5. **דיירי דיור ציבורי ומקבלי סיוע בשכ"ד** – בהקשר זה יש חפיפה מסויימת עם שאר האוכלוסיות אך לא בהכרח. מדובר בכ- 60 אלף דיירי הדיור הציבורי וכ-150 אלף מקבלי סיוע בשכר דירה.
6. **אנשים עם מוגבלויות** – מדובר באוכלוסייה רחבה הנזקקת לסיוע בניידות ונגישות לתרופות ושירותים שונים. קהל היעד כולל הן אוכלוסיות עם מגבלות פיסייות והן כאלה המתמודדות עם מחלות נפש.
7. **נערות ונערים בסיכון** – מדובר בעיקר בנערות ונערים שאינם נמצאים כרגע במסגרות כל שהן.
8. **יוצאי אתיופיה בישראל** – קבוצה הדורשת התייחסות מיוחדת בכל הנוגע להתמודדות עם קשיי שפה התמודדות עם בירוקרטיה ומיצוי זכויותיה
9. **החברה הערבית** – לאזרחים הערבים מאפיינים ייחודיים והם זקוקים למענים מותאמים
10. **מבקשי מקלט** - בישראל חיים כ-29,000 מבקשי מקלט מאריתריאה וסודן, החיים ללא מעמד ואינם זכאים למרבית הזכויות הניתנות כיום ובכלל זה ביטוחי בריאות ושירותי רווחה בקצבאות אבטלה וזכויות עובדים.
- לאור זאת אנחנו פונים אליכם בבקשה בהולה, לקיים איתנו **פגישה דחופה** שמטרתה לבחון כיצד לקדם את הסוגיות וההמלצות הבאות:
1. **הקמת פורום ביצוע בכיר** בהובלת שר הרווחה והשרה לשוויון חברתי, המשותף לממשלה וארגוני החברה האזרחית (לא מדובר בשולחן התלת מגזרי הפועל על בסיס המלצות לא מחייבות). אנו מבקשים כי נציגי הממשלה בשולחן יהיו בעלי סמכות לקבלת החלטות ביצועיות ותקציביות והוצאתן לפועל באופן מידי. מטעם החברה האזרחית יהיו חברים בשולחן נציגים של ארגונים בתחומי הפעילות השונים, על מנת שיוכלו לתת מענה מדוייק לצרכים בשטח.
  2. **הקמת מאגר נתונים ממשלתי** על יוזמות התנדבות וסיוע. המאגר יתעדכן באופן שוטף, ויאפשר לאזרחים איתור מהיר של פעילויות בחתכים של מיקום, אוכלוסייה, סוג הפעילות ועוד. אנו מציעים כי את המאגר יפעילו במשותף אתר כל זכות וקו הסיוע של משרד הרווחה (118). למרות שהיום נבנה ממשק עבור העמותות (באתר גיידיסטאר) הרי שהוא אינו נותן מענה לעשרות ומאות היוזמות הפרטיות ברמה מקומית וארצית של גורמים פרטיים וארגונים שאינם מלכרי"ם המשתייכים לרשימת גיידיסטאר. כמו כן, יש צורך דחוף לאחד את מאגרי המידע שנבנו בשבועות האחרונים במשרדי הממשלה השונים: בריאות, רווחה, שוויון חברתי ואחרים על מנת להקל על האוכלוסייה למצוא את המידע הדרוש לה במהירות ובפשטות.
  3. **הגדלה זמנית של קצבאות הקיום** (הבטחת הכנסה, נכות, מזונות) ב-20% לתקופה של חודשיים לפחות, בכדי לסייע ליכולת הקיום הבסיסית של האוכלוסייה הנתמכת והקדמת תשלום הקצבאות לפני הפסח (כפי שמבוצע בד"כ כל שנה).
  4. **תשלום אבטלה למשתכרי שכר מינימום**. עובדים אלה שפוטרו או הוצאו לחל"ת, יקבלו דמי אבטלה בגובה 100% משכרם.
  5. **תשלום דמי אבטלה לעוסקים פטורים או עוסקים זעיר** – בעלי עסקים קטנים מאד, בעיקר מהבית, שכרגע הכנסתם הופסקה אך הם אינם זכאים לדמי אבטלה.
  6. **קיצור תקופת אכשרה לדמי אבטלה** – למרות ההחלטה הטובה של הממשלה להוריד את תקופת האכשרה ל-6 חודשים, אנו סבורים כי אין הדבר מספיק בעיקר כשמדובר במקבלי שכר נמוך הנפלטים לעיתים קרובות יותר משוק העבודה ואנו מבקשים כי תקופת האכשרה תעמוד על 3 חודשים. כמו כן אנו מבקשים כי עובד שעתי או עובד במשמרות לא ידרש לקבל מכתב על הוצאה לחל"ת אלא להסתפק בהצהרת העובד כי לא ניתנו לו כל משמרות לחודש הקרוב או נאמר לו כי אין בעתיד הנראה לעין צורך שיגיע לעבודה.
  7. **תקצוב פעילויות- לארגוני החברה האזרחית המפעילים מתנדבים ותוכניות סיוע לאוכלוסיות השונות**, על פי הצרכים בשטח – למשל תקציב לבניית והפעלת מערך בייביסיטר לעובדים נחוצים, תמיכה כלכלית במערכת לשינוע ורכישת מזון למי שאין ברשותו כרטיס אשראי והוא נמצא במערכת הרווחה.

8. **בדיקת אפשרויות טכנולוגיות לסיוע** – למשל, להפנות חלק מקצבה לטובת רכישת מזון מרחוק (למי שרוצה) בשולחן יהיו גם נציגים של המגזר העסקי המבקשים לסייע.
9. **הקמת מאגר של אנשי עסקים וחברות**- המוכנים לקחת חלק ביוזמות האזרחיות השונות.
10. **הקפאת טיפול משפטי והוצאה לפועל בחובות של אוכלוסיות מעוטות הכנסה** - ובכלל זה, חובות בדיר ציבורי, ביטוח לאומי (לא עסקים), ביטול עיקולים שהוטלו בחודש האחרון על חשבונות בנקים וכד'.
11. **מתן מענקים למובטלים שיבחרו להשתתף בפעולות סיוע של הארגונים השונים** – תמיכה ממשלתית שתאפשר בפועל הגדלת דמי האבטלה שממילא מקצצים מאד את ההכנסה שהיתה לעובד.
12. **הקמת חנויות מכולת ניידות ותגבור הפעילות של חנויות מכולת שכונתיות** – סיוע לאוכלוסיות המתגוררות במקומות מרוחקים, או שאין בידה אמצעים לרכישת מזון באמצעות האינטרנט.
13. **הפעלת מערכת של מענים מרחוק לנערות בסיכון** באמצעות עוסי"ם הפועלים בבתי החמים, קיום שיחות קבוצתיות בוידאו או כלי טכנולוגיים אחרים, קשר טלפוני עם הורי הנערות והנערים ועוד.
14. **המשך תקצוב הבתים החמים לנערות בסיכון**.
15. **סיוע בתרגום לקהילת יוצאי אתיופיה בישראל** – מערכת של מתורגמנים ומסייעים בכל הנוגע למילוי טפסים והתמודדות עם בירוקרטיה הנדרשת לצורך מיצוי הזכויות
16. **מערך הסברה מקיף בשפה הערבית** – לשפה הערבית מעמד מיוחד ועל מנת שהאזרחים הערבים המהווים 20% מהאוכלוסייה יוכלו לבצע את ההנחיות כמו גם למצות את הזכויות המוקנות להן יש צורך כי המידע ינתן להם בשפתם ובצורה מקיפה.
17. **הסדרת טיפול רפואי ומעקבים עבור מבקשי מקלט חסרי ביטוח רפואי** - הן במסגרת אשפוז בבתי חולים או במתחמי בידוד, והן בקהילה.
18. **הקמת מתחמי בידוד עבור מבקשי מקלט** - שיאפשרו גם לחסרי המעמד שאינם יכולים להיענות להנחיות בידוד-הבית להגן על עצמם ועל סביבתם.
19. **הארכה אוטומטית לביטוחי הילדים של מבקשי המקלט** ללא תלות בביצוע התשלום בפועל בזמן מצב החירום.
20. **הסדרת מנגנון הארכה אוטומטית של הרצף הביטוחי למבקשי מקלט** גם בהיעדר מעסיק, וזאת לתקופה של 45 יום מתום המשבר, באופן שיאפשר למבקשי המקלט למצוא מעסיק חדש שימשיך את הסדרת הביטוח בעבורם.

21. **קרן הפקדון למבקשי מקלט** – מבקשי מקלט שפוטרו או הוצאו לחופשה, יוכלו לקבל חמיידית את כספם-שלהם שמופקד בקרן הפיקדון.

22. **מתן שירותי רווחה מלאים למבקשי המקלט**, ולו זמנית, עד לסיום המשבר.

23. **טיפול מיוחד בנושא הבטחון התזונתי, בהובלת עמותות הגג העוסקות בתחום: לקט ישראל, לתת, פתחון לב, אשל ירושלים, יד עזר לחבר.**

- א. הגדלת התקציב המיועד לסלי מזון לקראת פסח כך שיקלול אוכלוסיות רחבות הרבה יותר. במסגרת זו לבנות סל מזון על פי המלצת משרד הבריאות (על בסיס הרשימה הקיימת).
- ב. הגדלת מספר המשפחות המשתתפות במיזם הלאומי לביטחון תזונתי מ-11 אלף ל-20 אלף, לפחות.
- ג. הצלת מזון – תקנה ממשלתית המחייבת את כל החברות הממשלתיות שממשיכות לפעול – להציל את המזון המבושל באמצעות הארגונים העוסקים בכך, סיוע לוגיסטי וכלכלי בהצלת המזון.
- ד. פרויקט משותף עם חקלאים להצלת פירות וירקות טריים וחלוקתם לאוכלוסיות הרלוונטיות – הממשלה תסייע בלוגיסטיקה ובמימון הפרוייקט.
- ה. תיקון מידי של חוק הביטוח הלאומי (אפשר בהוראת שעה/תקנה) שמאפשר למבוטחים סיעודיים לעשות שימוש בקצבה המשולמת להם לצורך רכישה מוזלת במיוחד של מזון מבושל.
- ו. אספקת מזון למשפחות מבקשי המקלט הזקוקות לכך תוך פרסום האפשרות לקבל אותו בשפות מבקשי המקלט.

נודה להתייחסותכם המיידית ולזימון פגישה דחופה בנושא.

בברכה,

רן מלמד נקודת מפנה	אבי דבוש רבנים למען זכויות האדם	שירלי קני אבני דרך	חדוה רדובניץ במקום-מתכננים למען זכויות תכנון
ישי מנוחין מזון	טלי ניר 121	שרון אברהם-וייס אגודה לזכויות האזרח	נעה בינדר הפורום למאבק בעוני
ג'מאל אל קארינאווי השחר החדש	אורנא נחמני תיקון	גידי כרוך לקט ישראל	ערן ויינטראוב לתת
אלה אלון איתך-מעכי	תמי מצלאווי לשמ"ה	עו"ס טלי אהרנטל א.ס.ף	רז גולדשטיין רופאים למען זכויות אדם
אורי להט ARDC	ד"ר איילת עוז המוקד לפליטים ולמהגרים	עדי מעוז קו לעובד	עו"ד שלומית בוקיה אגודת יהודי אתיופיה
נתי ביאליסטוק המרכז לעיוור	מאג'ד אל כמאלאת צעד קדימה		

העתקים:
חברי הכנסת ה-23
יו"ר מרכז השלטון המקומי
יו"ר ההסתדרות
מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי